

Consell d'Europa
El Conveni Europeu
de Drets Humans

DRETS I LLIBERTATS A LA PRÀCTICA

Recursos pedagògics

I nostri diritti, la nostra libertà

Recursos per als professors

« Crec que és difícil de veure de quina manera es pot donar al concepte de drets humans un contingut real i concret. Segons la meua opinió, la solució passa per la noció de societat civil. [...] De fet, la societat civil és el ciutadà que participa en la vida pública, que sap quins són els seus drets i com lluitar per defensar-los.»

Bronislaw Geremek, Consell d'Europa, 2007*

Els drets humans exigeixen una vigilància constant ja que poden ser erosionats molt ràpidament, tant a Europa com arreu.

Els drets humans són cosa de tots i això és especialment cert per als joves; els professors juguen un paper cabdal a l'hora de transmetre'ls aquest missatge.

Si han de ser capaços de construir una societat basada en els drets humans, els joves necessiten entendre el mecanisme que fa possible que aquests drets aconseguixin tot el seu sentit, i, especialment, el tractat internacional que obliga els Estats Membres del Consell d'Europa a respectar les llibertats i els drets fonamentals: el Conveni Europeu de Drets Humans (CEDH).

Aquestes fitxes pedagògiques, teòriques i pràctiques alhora, ofereixen als mestres i professors un recurs dinàmic per fomentar la conscienciació dels seus alumnes sobre els drets humans.

La part teòrica descriu, de manera simplificada, el Conveni i el funcionament del Tribunal Europeu de Drets Humans. També explica que fa el Consell d'Europa. Les nou fitxes, cadascuna dedicada a un article del Conveni, estan destinades a suscitar en els alumnes una reflexió sobre els drets que s'han de garantir en una societat democràtica.

La part pràctica proposa diversos exercicis i activitats d'anàlisi, de recerca d'informació i de reflexió sobre els drets humans. Els casos pràctics simplificats s'han dissenyat per permetre als alumnes de familiaritzar-se amb qüestions jurídiques i d'entendre el funcionament del Tribunal

Gràcies als recursos pedagògics que us proposem, els joves, ajudats pels seus professors, estaran en una millor situació per adquirir un coneixement pràctic sobre els drets humans i les llibertats fonamentals a Europa.

* Bronislaw Geremek, El paper del Consell d'Europa en la unificació del continent, Consell d'Europa, Estrasburg, 21 de febrer de 2007. Podeu consultar-ho a: www.ena.lu.

Estudiem el CEDH

- 1 Els drets humans, l'ànima del Consell d'Europa
- 2 Fixem l'atenció en el Conveni i el Tribunal Europeu de Drets Humans
- 3 Funcionament del Tribunal
- 4 Tractament d'un cas
- 5 Versió simplificada del CEDH

- 6 Centrem-nos en els Articles 2 i 3
- 7 Centrem-nos en els Articles 4 i 5
- 8 Centrem-nos en els Articles 8 i 9
- 9 Centrem-nos en els Articles 10 i 11
- 10 Centrem-nos en l'Article 14

Exercicis pràctics

- 1 El meu país i el CEDH
- 2 Casos pràctics
- 3 Casos pràctics
- 4 Casos pràctics
- 5 Quiz!
- 6 Més enllà del CEDH

El Consell d'Europa, una organització única

Els objectius principals del Consell d'Europa són:

- ◆ defensar els drets humans, la democràcia pluralista i l'Estat de Dret.
- ◆ promoure la conscienciació i fomentar el desenvolupament de la identitat cultural d'Europa i de la seva diversitat.
- ◆ recercar solucions comunes als problemes de la societat europea: discriminació envers les minories, la xenofòbia, la intolerància, la bioètica i el clonatge, el terrorisme, el tràfic d'éssers humans, la criminalitat organitzada i la corrupció, la cibercriminalitat i la violència envers els infants.
- ◆ consolidar l'estabilitat democràtica a Europa aplicant reformes polítiques, legislatives i constitucionals.

Per assolir aquests objectius, el Consell d'Europa disposa dels òrgans següents:

- ◆ el **Comitè de Ministres**, l'òrgan de presa de decisions; està constituït pels ministres d'Afers Exteriors dels Estats Membres, o pels seus representants permanents residents a Estrasburg.
- ◆ l'**Assemblea Parlamentària (APCE)**, l'òrgan deliberant; els seus membres són designats pels parlaments nacionals. Està formada per 318 membres i 318 suplents.
- ◆ el **Congrés dels Poders Locals i Regionals**, l'òrgan consultiu que representa les autoritats locals i regionals.

- ◆ el **Tribunal Europeu de Drets Humans**, l'òrgan judicial permanent que garanteix, a totes les persones que es troben sota la seva jurisdicció, els drets inscrits en el Conveni Europeu de Drets Humans.
- ◆ el **Comissari de Drets Humans**: càrrec independent, té per funció promoure l'educació i la sensibilització en temes de drets humans i el seu respecte en els Estats Membres.
- ◆ el **Conferència de les OING**: el Consell d'Europa dialoga amb més de 400 organitzacions internacionals no governamentals (OING) a les quals atorga un estatus consultiu.
- ◆ el **Secretari General**: elegit per l'APCE per un mandat de cinc anys al capdavant de l'Organització, és el responsable de la planificació estratègica, de l'orientació del programa d'activitats i del pressupost del Consell d'Europa. Supervisa el dia a dia de la gestió de l'Organització.
- ◆ el **Secretariat**: els seus més de 2000 membres de personal, originaris dels 47 Estats Membres del Consell d'Europa, treballen a la seu d'Estrasburg (França), però també estan repartits per altres oficines arreu d'Europa.

www.coe.int

La Gran Europa

De Reykjavík a Vladivostok

Creat el 1949 per 10 Estats, el Consell d'Europa és una organització internacional amb seu a Estrasburg (França).

Actualment reuneix 47 països membres que representen 800 milions d'habitants.

Membres fundadors (5 de maig de 1949)

- Bèlgica
- Dinamarca
- França
- Irlanda
- Itàlia
- Luxemburg
- Noruega
- Països Baixos
- Regne Unit
- Suècia

Altres Estats Membres (per ordre d'adhesió)

- Grècia (1949)
- Turquia (1949)
- Islàndia (1950)
- Alemanya (1950)
- Àustria (1956)
- Xipre (1961)
- Suïssa (1963)
- Malta (1965)
- Portugal (1976)
- Espanya (1977)
- Liechtenstein (1978)
- San Marino (1988)
- Finlàndia (1989)
- Hongria (1990)
- Polònia (1991)
- Bulgària (1992)
- Estònia (1993)
- Lituània (1993)
- Eslovènia (1993)
- República Txeca (1993)
- Eslovàquia (1993)
- Romania (1993)
- Andorra (1994)
- Letònia (1995)
- Albània (1995)
- República de Moldàvia (1995)
- « L'ex-República Iugoslava de Macedònia » (1995)
- Ucraïna (1995)
- Rússia (1996)
- Croàcia (1996)
- Geòrgia (1999)
- Armènia (2001)
- Azerbaidjan (2001)
- Bòsnia i Hercegovina (2002)
- Sèrbia (2003)
- Mònaco (2004)
- Montenegro (2007)

Sabíeu que?

La Declaració Universal dels Drets Humans, adoptada el 1948 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, va inspirar directament el Conveni Europeu de Drets Humans?.

Què és el CEDH ?

Garantir els drets humans i les llibertats fonamentals

El Conveni Europeu de Drets Humans (CEDH) és un **tractat internacional** adoptat el 1950. Va entrar en vigor el 1953. Va ser el primer conveni del Consell d'Europa que va tractar la defensa dels drets humans. La seva ratificació és una condició indispensable per adherir a l'Organització.

El *Conveni* protegeix especialment:

- ◆ el dret a la vida, a la llibertat i a la seguretat
- ◆ el dret al respecte de la vida privada i familiar
- ◆ la llibertat d'expressió
- ◆ la llibertat de pensament, de consciència i de religió
- ◆ el dret de vot i d'ésser candidat a les eleccions
- ◆ el dret a un judici just en afers civils o penals
- ◆ el dret de posseir béns i de gaudir-ne de manera pacífica.

Prohibeix entre altres:

- ◆ la tortura i les penes o tractaments inhumans o degradants
- ◆ l'esclavitud i el treball forçat
- ◆ la detenció arbitrària i il·legal
- ◆ les discriminacions en el gaudi de les llibertats i dels drets reconeguts pel Conveni
- ◆ que un Estat deporti o denegui la entrada als seus propis nacionals.
- ◆ la pena de mort
- ◆ l'expulsió col·lectiva d'estrangers.

Des de 1950, el Conveni ha evolucionat i ha inspirat un gran nombre de Convenis establerts pel Consell d'Europa. Consta de diversos articles, completats al llarg dels anys amb protocols que hi afegeixen nous drets. A més, la jurisprudència del Tribunal converteix el Conveni en un "instrument viu", capaç d'adaptar-se als canvis que es produeixen en les nostres societats.

Tractat internacional

Acord subscrit entre estats amb vista a produir efectes legals en les seves relacions mútues.

Conveni

Un conveni és un acord jurídic subscrit entre dos o més estats. Primer s'invita els estats a signar el Conveni, per mostrar que tenen la intenció de complir amb les seves disposicions, quan estan segurs de que ho podran fer, el ratifiquen; això significa que es comprometen a defensar els seus valors i a seguir les seves directives.

Protocol al Conveni

Un protocol al Conveni és un text que afegeix un o més drets al Conveni original, o bé que n'esmena algunes disposicions. Els protocols que afegeixen drets al Conveni només s'apliquen en els Estats que els han signat i ratificat. Fins avui, s'han adoptat 14 protocols addicionals al CEDH.

www.human-rights-convention.org

Sabíeu que?

Europa no és l'únic continent que disposa d'un Tribunal per protegir els drets humans? Existeixen dos altres tribunals regionals: el Tribunal Interamericà de Drets Humans i el Tribunal Africà dels Drets Humans i dels Pobles. El 2008, amb motiu del 60è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, els tres tribunals regionals es van reunir a Estrasburg en el marc d'un seminari. En el seu discurs, Jean-Paul Costa, llavors President del Tribunal Europeu de Drets Humans, va declarar: «Hi ha alguna manera millor de mostrar l'abast universal dels drets humans?»

Paper del Tribunal Europeu de Drets Humans

Salvaguardar la democràcia i l'Estat de Dret

Establert el 1959, el Tribunal Europeu de Drets Humans és un òrgan judicial que garanteix, a totes les persones que es troben sota la jurisdicció d'un Estat part, el respecte dels drets inscrits en el Conveni Europeu de Drets Humans. El Tribunal únic existeix des de l'1 de novembre de 1998 i té la seva seu permanent a Estrasburg (França).

El Tribunal té el mateix nombre de jutges que d'Estats part en el Conveni. Els jutges són totalment independents, no representen el seu país i són elegits per l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa.

En els seus 50 anys d'existència, el Tribunal ha dictat més de 10 000 sentències. Aquestes sentències, que són vinculants pels Estats afectats, els imposen reparar les conseqüències que les violacions han tingut pels demanants i modificar la seva legislació i les seves pràctiques en un gran nombre d'àmbits, i això sota la supervisió del Comitè de Ministres. La jurisprudència del Tribunal fa que el Conveni sigui un instrument dinàmic i poderós per fer front a nous reptes i consolidar l'Estat de Dret i la Democràcia arreu d'Europa.

Com a conseqüència de l'increment considerable del nombre de casos que es porten per davant del Tribunal, s'estan realitzant algunes reformes. En concret, el juny de 2010 es va iniciar un procés de reforma important per tal de garantir l'eficàcia del Tribunal.

Sentència

Decisió de justícia emesa pel Tribunal Europeu de Drets Humans principalment sobre el fons del cas, és a dir, els greuges. No s'ha de confondre amb una ...

... Decisió

Decisió de justícia emesa pel Tribunal que es pronuncia sobre l'admissibilitat d'una demanda. Es produeix quan el Tribunal verifica si es compleixen efectivament les condicions per tal d'adreçar-se al Tribunal.

Demanda o cas

Litigi que ha de ser resolt per un tribunal.

Greuge

El motiu de la demanda. S'examinen els greuges quan el Tribunal es pronuncia sobre si una demanda està ben fonamentada.

Inadmissible

Si una demanda està mal o poc fonamentada es declara inadmissible i es rebutja.

Sabíeu que?

Els demandants no estan obligats a presentar la seva demanda en una de les dues llengües oficials del Tribunal (anglès o francès); poden presentar-la en qualsevol de les llengües oficials d'un dels Estats que han ratificat el Conveni. Les audiències se celebren al Palau dels Drets Humans, a Estrasburg. Són públiques, llevat que el President de la Cambra afectada o de la Gran Cambra, segons correspongui, decideixi que s'han de celebrar a porta tancada.

Presentació d'una demanda

Condicions que cal complir

Qui pot presentar una demanda al Tribunal

Els particulars o els Estats que estimin que els seus drets han estat violats poden adreçar-se directament al Tribunal. Així, el Conveni diferencia dos tipus de **demandes** :

- ◆ les demandes individuals, presentades per un individu, un grup d'individus o bé una organització no governamental (ONG), contra un o més Estats;
- ◆ les demandes interestatals, presentades per un Estat contra un altre.

Des de la creació del Tribunal, gairebé la totalitat de les demandes ha estat presentada per particulars.

Els requisits formals?

Primer de tot, el Tribunal ha d'examinar si la demanda és admissible. Per ser-ho, ha de complir certes condicions definides en el Conveni. Per exemple, els demandants han d'aportar la prova d'haver "exhaurit les vies de recurs nacionals" (per regla general això significa que la màxima instància judicial del país ha desestimat la seva demanda) i han de presentar la seva demanda en el termini de sis mesos a comptar de la decisió final presa en el seu país.

Les demandes que són manifestament no admissibles són examinades per un jutge únic.

Si es considera que la demanda és admissible, el Tribunal encoratja les parts (el demandant i l'Estat afectat) a negociar una resolució amigable. Per exemple, un país pot estar d'acord en pagar una compensació i llavors es retira la demanda. Si no hi ha resolució amigable, el Tribunal procedeix a examinar « el fons » de l'afer, és a dir, jutja si hi ha hagut o no violació del Conveni.

Demanda /demandant

El Conveni diferencia dos tipus de demandes: les demandes individuals (presentades per qualsevol persona, grup de persones, empresa o ONG) i les demandes interestatals (presentades per un Estat contra un altre).

Admissibilitat

Les demandes han de complir alguns requisits (p.e. haver exhaurit les vies internes de recurs, presentar la demanda en un termini de sis mesos, estar relacionada amb la violació d'un dret protegit pel CEDH). Si aquestes condicions no es compleixen el Tribunal pot declarar la demanda inadmissible, sense ni tant sols entrar a examinar els greuges.

Resolució amigable

Acord entre les parts que, consegüentment, posa fi a la demanda, si el Tribunal estima que l'interès dels drets humans no justifica el manteniment de la mateixa. Quan el demandant i l'estat afectat es posen d'acord per resoldre d'aquesta manera el litigi que els enfronta, molt sovint el resultat és el pagament per part de l'estat en qüestió d'una compensació monetària.

Sabieu que ?

Els jutges són elegits per l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, a partir d'una terna que proposa cada Estat? Són elegits per un mandat únic de nou anys.

Gran Cambra

És la formació àmplia del Tribunal, hi participen 17 jutges. Pot pronunciar-se en apel·lació o bé se li pot demanar que es pronunciï en casos que plantejgen qüestions greus pel que fa als drets humans.

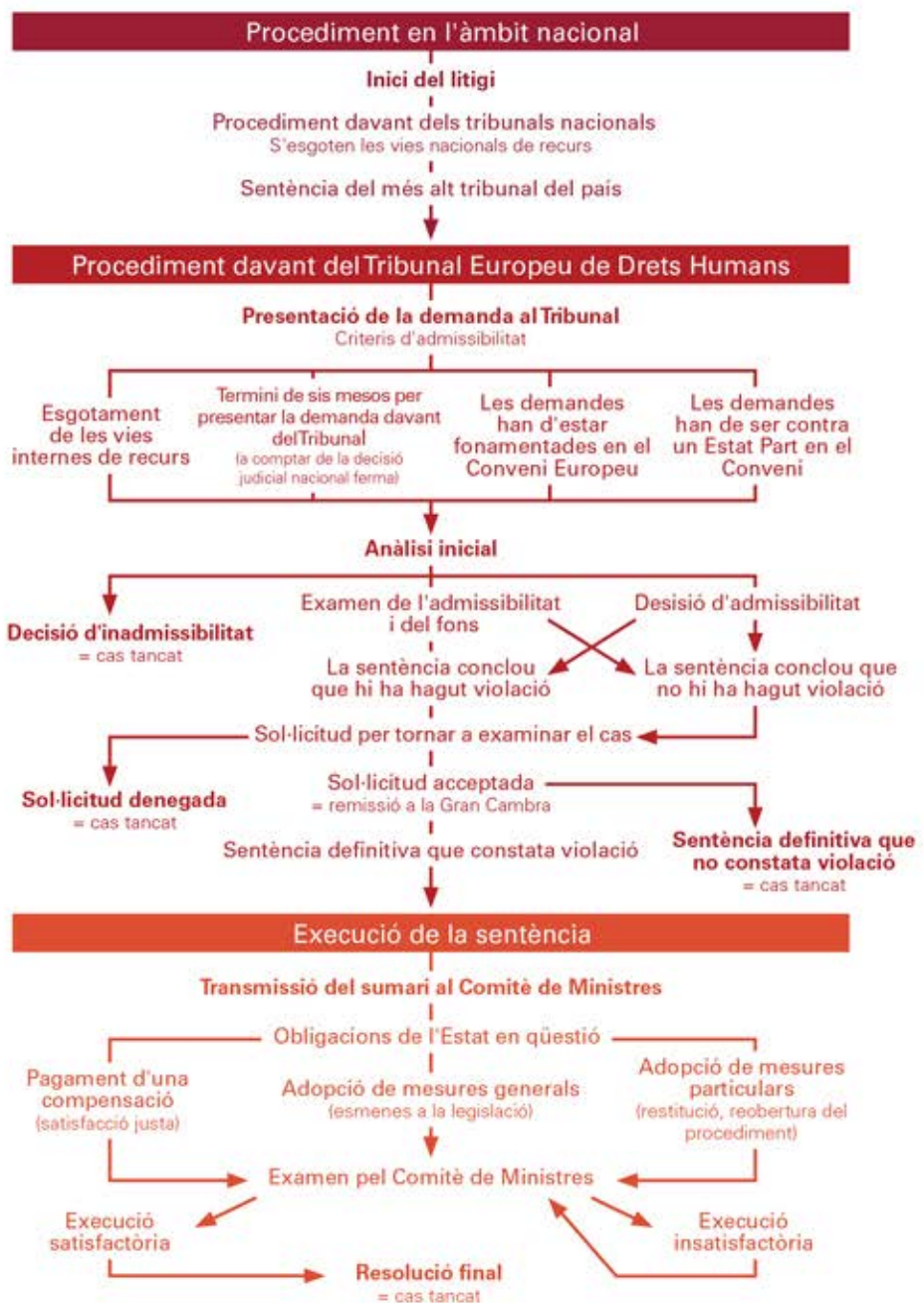
Satisfacció justa – Indemnització material – Compensació moral

Quan el Tribunal condemna un Estat i constata que el demanant ha patit un perjudici, pot atorgar-li una satisfacció justa, p.e. una quantitat de diners, destinada a compensar el perjudici que ha sofert.

El perjudici pot ser "material" (pèrdua d'un bé o d'una font d'ingressos) o moral (patiment, veure afectada la seva dignitat...)

Tractament d'un cas

Esquema explicatiu

Sabíeu que?

L'execució d'una sentència es manté sota la vigilància del Comitè de Ministres fins que s'assoleixen els resultats volguts? El Comitè de Ministres participa activament en la recerca de solucions oferint encoratjament, assistència o, cas que sigui necessari, fent pressió. Quan el Comitè considera que la sentència s'ha executat plenament, adopta públicament una « Resolució Final », que explica de forma detallada les mesures que s'han pres.

Les sentències del Tribunal són vinculants. Quan el Tribunal conclou que hi ha hagut violació, s'obliga el país en qüestió a executar la sentència, i a prendre les mesures pertinents per tal d'assegurar que no es pugui reproduir una violació similar i per posar remei a les conseqüències que tal violació ha tingut per a la víctima. El Tribunal també pot ordenar a l'Estat que pagui al demandant una quantitat de diners com a «satisfacció justa», en la mesura en què l'esmentat import de diners pot servir de compensació. També poden ser necessàries altres mesures específiques en favor del demandant, com, per exemple, alliberar-lo si està a la presó, restablir el contacte amb el seu fill, atorgar-li un permís de sojorn, etc.

El Comitè de Ministres del Consell d'Europa és l'encarregat de controlar l'aplicació de les sentències del Tribunal: ajuda els Estats a identificar les mesures necessàries i a trobar solucions quan hi ha problemes per adoptar algunes disposicions. A més, avalua l'eficàcia que les mesures que s'han pres poden tenir per al demandant i per a tota altra persona que podria trobar-se en la mateixa situació.

Exemples de mesures generals preses per estats després d'una sentència del Tribunal:

- ◆ Àustria va abolir el monopoli que s'aplicava a la televisió
- ◆ Bèlgica va modificar les seves lleis sobre els sense sostre i va adoptar mesures amb l'objectiu de prohibir qualsevol discriminació contra els infants nascuts fora del matrimoni
- ◆ Bulgària va crear un servei alternatiu a les obligacions militars per als objectors de consciència
- ◆ Croàcia va introduir un recurs efectiu contra la durada excessiva dels procediments judicials
- ◆ La República Txeca va adoptar una nova llei sobre la fallida
- ◆ Dinamarca va ampliar el dret a no ser membre d'un sindicat
- ◆ Finlàndia va esmenar la seva llei sobre la guarda i custòdia dels infants i sobre els drets de visita

Què passa després de la sentència del Tribunal?

Execució i impacte de les sentències

- ◆ França, Espanya i el Regne Unit van promulgar lleis sobre les escoltes telefòniques
- ◆ Alemanya va reforçar el dret dels famosos a què no es publicuessin les seves fotos privades
- ◆ Grècia va millorar les condicions de detenció dels estrangers a l'espera de deportació
- ◆ Hongria va fer més just el procés de presa de decisions d'allargament de detenció preventiva
- ◆ Irlanda va despenalitzar els actes homosexuals
- ◆ Itàlia va convertir en obligatòria la presència d'advocats de la defensa davant el Tribunal de cassació
- ◆ Letònia va abolir proves de llengua discriminatòries per als candidats a les eleccions
- ◆ Moldàvia va reconèixer la llibertat religiosa
- ◆ Els Països Baixos van esmenar la seva legislació sobre la detenció de pacients afectats per una malaltia mental
- ◆ Polònia va posar en pràctica un mecanisme eficaç d'indemnització en favor d'algunes persones que havien estat expropiades després de la Segona Guerra Mundial
- ◆ Romania va abolir les disposicions que permetien anul·lar decisions judicials fermes
- ◆ la Federació de Rússia va millorar la protecció social de les víctimes de Txernòbil
- ◆ la República Eslovaca va modificar la seva legislació en matèria de col·locació d'infants
- ◆ Eslovènia va prendre mesures per prevenir els maltractaments policials
- ◆ Suècia va esmenar les disposicions relatives a les audiències públiques
- ◆ Suïssa va reformar la seva organització judicial i els seus procediments penals
- ◆ Turquia va abolir la presència de jutges militars en els tribunals de seguretat de l'Estat
- ◆ Ucraïna va modificar la legislació en matèria de difamació
- ◆ El Regne Unit va prohibir els càstigs corporals a les escoles.

Exemples de mesures individuals preses per estats després d'una sentència del Tribunal:

- ◆ a Azerbaidjan, una demandant que havia estat acomiadada de manera improcedent fou readmesa en el seu lloc de treball
- ◆ a Bòsnia i Hercegovina, una demandant va obtenir la restitució dels seus estalvis
- ◆ a Bulgària, el Fiscal General de l'Estat va demanar la reobertura d'un procediment judicial considerat no equitable
- ◆ a Croàcia, un demandant va aconseguir la restitució del seu passaport, retingut per les autoritats
- ◆ a Xipre el demandant va poder votar
- ◆ a la República Txeca, un demandant va rebre la pensió de jubilació que li havia estat suspesa
- ◆ a Finlàndia, uns pares van poder donar al seu fill el nom que desitjaven i que havia estat rebutjat per les autoritats
- ◆ a Geòrgia, un demandant detingut de manera arbitrària fou alliberat
- ◆ a Alemanya, el pare d'un infant nascut fora del matrimoni i abandonat per la mare va obtenir la guarda i custòdia del seu fill
- ◆ a Grècia, els demandants van poder obrir una escola
- ◆ a Hongria, un historiador va obtenir l'accés a documents classificats
- ◆ a Letònia, un demandant detingut en condicions inadaptades a la seva edat (84 ans) fou alliberat
- ◆ a Lituània, les dades relatives al demandant van ser esborrades de la llista d'estrangers amb prohibició de residir al país
- ◆ a Moldàvia, es va reconèixer i enregistrar una església
- ◆ a Montenegro, es va expulsar la persona que ocupava de manera il·legal l'apartament propietat del demandant
- ◆ a Polònia, una demandant va obtenir que s'esborrés la seva condemna per difamació
- ◆ a Portugal, es va permetre que un pare tornés a veure el seu fill
- ◆ a Romania, antics propietaris d'immobles nacionalitzats van poder recuperar els seus béns o ésser indemnitzats
- ◆ a la Federació de Rússia, una demandant va obtenir la ciutadania
- ◆ a la República Eslovaca, un demandant va poder contestar una decisió sobre la seva paternitat
- ◆ a Suïssa, un pare va poder retrobar el seu fill, que la mare s'havia endut i havia ocultat a Moçambic
- ◆ a Turquia, es va aixecar la prohibició de realitzar activitats polítiques als membres de partits dissolts
- ◆ al Regne Unit, es va reconèixer a un demandant la seva qualitat de víctima de tests químics durant el seu servei militar i, consegüentment, es va incrementar la seva pensió.

Conveni Europeu de Drets Humans

*Versió simplificada d'alguns articles i protocols**

Resum del preàmbul

Els governs membres del Consell d'Europa treballen a favor de la pau i d'una unió més forta entre ells basada en els drets humans i les llibertats fonamentals.

Amb aquest Conveni, decideixen prendre les primeres mesures per garantir molts dels drets continguts en la Declaració Universal dels Drets Humans.

◆ **Article 1 – Obligació de respectar els drets humans**
Els Estats han de garantir a tothom els drets continguts en aquest Conveni.

◆ **Article 2 – Dret a la vida**
El dret a la vida està protegit per la llei.

◆ **Article 3 – Prohibició de la tortura**
Ningú té dret a fer-vos mal o a torturar-vos. La dignitat humana s'ha de respectar fins i tot durant la detenció.

◆ **Article 4 – Prohibició de l'esclavitud i del treball forçat forzado**
Ningú pot ser tractat com un esclau o ser obligat a realitzar un treball forçat.

◆ **Article 5 – Dret a la llibertat i a la seguretat**
Tothom té dret a la llibertat.
Si sou arrestat, teniu el dret de saber quin n'és el motiu.
Si sou arrestat, teniu el dret de ser jutjat ràpidament o bé de ser alliberat a l'espera que se celebri el judici.

◆ **Article 6 – Dret a un judici equitable**
Tothom té dret a un judici just per part d'un jutge independent i imparcial.

Si se us acusa d'haver comès un delictes, sou innocent fins que no es demostrï la vostra culpabilitat. Teniu dret a ser defensat per un advocat, que l'Estat ha de pagar si no disposeu de recursos per remunerar-lo.

◆ **Article 7 – Sense llei no hi ha sanció**
No se us pot jutjar per un delictes si l'acció que se us imputa no en constituïa un en el moment en què fou comesa.

◆ **Article 8 – Dret al respecte de la vida privada i familiar**
Tothom té dret al respecte de la seva vida privada i familiar, del seu domicili i de la seva correspondència.

◆ **Article 9 – Llibertat de pensament, de consciència i de religió**
Tothom té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió. Teniu el dret de practicar la vostra religió en privat i en públic, i a canviar de religió si així ho desitgeu.

◆ **Article 10 – Llibertat d'expressió**
Hai il diritto di dire e di scrivere in modo responsabile quello che pensi e di comunicare e ricevere informazioni. Tale diritto include la libertà di stampa.

◆ **Article 11 – Llibertat de reunió i d'associació**
Tothom té dret a participar en reunions pacífiques i a crear associacions –inclosos sindicats – i a adherir-s'hi.

◆ **Article 12 – Dret al matrimoni**

Tothom té dret a casar-se i a fundar una família.

◆ **Article 13 – Dret a un recurs efectiu**

Tota persona que hagi vist lesionats els seus drets pot depositar oficialment una queixa per davant dels tribunals o d'altres organismes públics.

◆ **Article 14 – Prohibició de la discriminació**

Tothom gaudeix d'aquests drets independentment del color de la seva pell, del seu sexe, de la seva llengua, de les seves conviccions polítiques o religioses o dels seus orígens.

◆ **Articles 19 a 51**

Aquests articles expliquen el funcionament del Tribunal Europeu de Drets Humans.

◆ **Article 34 – Demanda individual**

Si els vostres drets tal qual es reconeixen en el Conveni han estat violats en un dels Estats Membres, primer heu de portar el cas davant totes les autoritats nacionals competents.

Si no obteniu satisfacció, llavors us podeu adreçar directament al Tribunal Europeu de Drets Humans a Estrasburg.

◆ **Article 52 – Peticions del Secretari General**

Si el Secretari General del Consell d'Europa ho sol·licita, un govern ha d'explicar de quina manera la legislació del país en qüestió garanteix la protecció dels drets continguts en el Conveni.

Protocols al Conveni

◆ **Article 1 del Protocol núm. 1 – Protecció dels béns**

Tothom té el dret de posseir béns i de gaudir de les seves possessions.

◆ **Article 2 del Protocol núm. 1 – Dret a l'educació**

Tothom té el dret d'anar a l'escola.

◆ **Article 3 del Protocol núm. 1 – Dret a eleccions lliures**

Tothom té el dret de participar en les eleccions del govern del seu país en un escrutini lliure amb vot secret.

◆ **Article 2 del Protocol núm. 4 – Llibertat de circulació**

Tota persona que resideixi legalment en un país té el dret de circular i d'establir-se allà on vulgui a l'interior d'aquest país.

◆ **Article 1 del Protocol núm. 6 – Abolició de la pena de mort**

S'ha d'abolir la pena de mort.

◆ **Article 2 del Protocol núm. 7 – Dret d'apel·lació en els afers penals**

Tota persona condemnada per una infracció penal ha de poder apel·lar a una jurisdicció superior.

◆ **Article 3 del Protocol núm. 7 – Indemnització per condemna errònia**

Teniu dret a rebre una compensació si heu estat condemnat per haver comès un delictes i resulta que sou innocent.

◆ **Article 1 del Protocol núm. 12 – Prohibició general de discriminació**

Les autoritats públiques no us poden discriminar per motius relacionats, per exemple, amb el color de la vostra pell, el vostre sexe, la vostra llengua, les vostres conviccions polítiques o religioses o els vostres orígens.

www.human-rights-convention.org

* Aquest document ha estat preparat per la Direcció de la Comunicació del Consell d'Europa en col·laboració amb la Unitat de Premsa i Relacions Públiques del Tribunal i la Unitat de Suport per a la Informació i la Documentació de la Direcció General de Drets Humans i d'Affers Jurídics. Aquesta versió simplificada del Conveni Europeu de Drets Humans només té valor pedagògic; s'inspira en la versió simplificada de la Declaració Universal dels Drets Humans publicada especialment per Amnistia Internacional i altres. Els únics textos legals autèntics són les versions oficials del Conveni per a la Salvaguarda dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals i dels seus protocols.

L'Article 2 protegeix el dret de tota persona a la vida. És un dels articles més importants del Conveni Europeu de Drets Humans ja que, sense el dret a la vida, no és possible gaudir dels altres drets atorgats pel Conveni.

L'Article 2 estipula diverses obligacions per als Estats:

- ◆ l'obligació d'abstenir-se de provocar la mort
- ◆ l'obligació de prendre les mesures necessàries per protegir la vida de les persones. Això implica especialment l'aprovació de lleis i sancions penals que dissuadeixin lesionar els altres, però igualment dur a terme investigacions rigoroses sobre les defuncions que es produeixin.

Articolo 2:

Il diritto alla vita.

el dret a *vida*

A LA PRÀCTICA, el dret a la vida inclou ...

... **la protecció dels presoners:** gli Stati devono prendere le disposizioni necessarie per tutelare la vita delle persone detenute.

El 2006, en el cas *Renolde c. França* el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 2. Hélène Renolde al·legava que les autoritats franceses no havien pres les mesures necessàries per protegir la vida del seu germà, que el juliol de l'any 2000 es va penjar a la seva cel·la de la presó de Bois-d'Arcy, on estava en detenció preventiva. El Tribunal va observar, entre altres, que els presoners que se sap que pateixen greus trastorns mentals i que presenten riscos de cometre suïcidi, requereixen mesures particularment adaptades a la seva situació.

... **la protecció contra els riscos mediambientals:** els Estats han de prendre les mesures necessàries per protegir la salut de les persones i prevenir eventuais perills mediambientals.

El 2008, en el cas *Boudayeva i altres c. Rússia*, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 2. Els sis demandants residien a la ciutat de Tynnyauz, que està situada en la zona muntanyosa pròxima del pic Elbrus, a la República de Kabardino-Balkària (Rússia). Des de l'any 1937 cada any es produeixen esllavissades de fang en aquest sector, en especial durant l'estiu. El cas se centrava en les acusacions dels demandants segons les quals les autoritats russes no havien complert amb la seva obligació de prendre en consideració els avisos sobre el risc que Tynnyauz fos devastada per importants esllavissades de fang el juliol de l'any 2000, d'alertar la població local, de posar en pràctica mesures d'evacuació i de socors d'urgència o, després de la catàstrofe, de procedir a una investigació judicial.

L'Article 3 del Conveni prohibeix la tortura i els tractaments inhumans o degradants en qualsevulla circumstància, fins i tot en el marc de la lluita internacional contra el terrorisme.

Els Estats també tenen l'obligació d'establir mecanismes de prevenció, com ara lleis en matèria penal que sancionin els tractaments contraris a l'Article 3, i de realitzar investigacions exhaustives sobre qualsevol al·legació de tortura o de maltractaments.

La protecció de les persones contra la tortura és un principi universalment reconegut i no contestat en dret internacional; en aquest àmbit, existeixen convenis especials tant en el si del Consell d'Europa (per exemple, el Conveni Europeu per a la Prevenció de la Tortura, o el Conveni sobre la Lluita contra el Tràfic d'Éssers Humans) com en el de les Nacions Unides.

Article 3:

Ningú té dret a fer-vos mal o a torturar-vos.

prohibició de la tortura

A LA PRÀCTICA,
la prohibició de la tortura s'aplica, per exemple, a...

... els maltractaments policials durant els interrogatoris: les tècniques d'interrogatori utilitzades per les forces d'ordre públic han de respectar els drets garantits per l'Article 3.

El 2007, en el cas *Mammadov c. Azerbaijan*, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 3. Sardor Jalaloglu Mammadov, Secretari General del Partit Democràtic Azerbaidjanès (un dels partits de l'oposició que consideraven il·legítim el resultat de les eleccions presidencials d'octubre de 2003) fou detingut i mantingut en detenció preventiva el 18 d'octubre de 2003. El Tribunal va estimar que el Sr. Mammadov havia estat torturat mentre estava sota custòdia policial i que les autoritats no havien dut a terme una investigació efectiva en relació amb les seves al·legacions de tortura.

... l'extradició i l'expulsió: el Tribunal pot concloure que hi ha hagut violació de l'Article 3 si l'expulsió o l'extradició d'una persona vers un altre país li fa córrer un risc real d'ésser sotmès a maltractaments.

El 2008, en el cas *Saadi c. Itàlia*, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 3. La demanda feia referència a l'eventual expulsió de Nassim Saadi vers Tunísia, on afirmava haver estat condemnat en rebel·lia, el 2005, a vint anys de presó per pertinença a una organització terrorista actuant a l'estranger en temps de pau i per incitació al terrorisme. El Tribunal va concloure que, cas que s'executés la decisió d'expulsar el demandant vers Tunísia, es violaria l'Article 3 del Conveni.

L'Article 4 del Conveni prohibeix l'esclavitud, la servitud i el treball forçat o obligatori. Això afecta igualment el tràfic d'éssers humans.

Els Estats també estan obligats a disposar d'una legislació que garanteixi una protecció concreta i efectiva de les persones contra tals actes.

Article 4 :

Ningú pot ser tractat com un esclau o ser obligat a realitzar un treball forçat.

Prohibició de l'esclavitud i del treball forçat n

A LA PRÀCTICA, la prohibició de l'esclavitud i del treball forçat inclou...

... la protecció dels empleats domèstics: els Estats han de prendre les mesures necessàries per protegir els individus contra la servitud domèstica.

El 2005, en el cas *Siliadin c. França* el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 4. Siwa-Akofa Siliadin adduïa que el dret penal francès no li havia garantit una protecció suficient i efectiva contra la « servitud » a la qual havia estat sotmesa, o, com a mínim, contra el treball «forçat i obligatori» que se li havia exigit, cosa que, a la pràctica, l'havia convertit en una esclava domèstica.

El Tribunal va estimar que la legislació penal francesa en vigor en el moment dels fets no havia garantit a la demandant una protecció concreta i efectiva contra els actes dels quals havia estat víctima.

.... accions contra el tràfic d'éssers humans:

El gener de 2010, en el cas *Rantsev c. Xipre i la Federació Russa*, el Tribunal va concloure que hi havia hagut violació de l'Article 4, estimant així que les autoritats xipriotes i russes no van protegir del tràfic d'éssers humans una artista de cabaret russa de 20 anys. Aquesta fou la primera sentència del Tribunal sobre el tràfic d'éssers humans.

Article 5:

*Si sou arrestat,
teniu el dret de
saber quin n'és el
motiu.*

*Si sou arrestat,
teniu el dret de ser
jutjat ràpidament o
bé de ser alliberat
a l'espera que se
celebri el judici.*

L'Article 5 del Conveni permet controlar les condicions de regularitat d'una detenció, i, consegüentment, protegir les persones contra arrestos i detencions arbitràries.

Els Estats han de subministrar als detinguts un cert nombre de garanties processals; en especial, tota persona arrestada ha de ser informada el més ràpidament possible dels motius que han portat a la seva detenció, i ha de ser presentada ràpidament per davant d'un jutge o bé alliberada a l'espera del judici. A més, qualsevol persona víctima d'una detenció o d'un arrest contrari als drets garantits per l'Article 5 té dret a rebre una compensació.

el dret a la *Llibertat* i a la *seguretat*

A LA PRÀCTICA,
*el dret a la llibertat i a la seguretat s'aplica,
per exemple a...*

... **la detenció il·legal:** el Conveni protegeix les persones contra tota detenció arbitrària o il·legal.

El 2004, en el cas *Frommelt c. Liechtenstein*, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 5. Sota sospita, entre altres, d'estafa i malversació de fons, Peter Frommelt fou detingut de manera preventiva el 1997. Va al·legar vicis de procediment en el control de la legalitat de la seva detenció preventiva.

... **la detenció arbitrària:** l'abril de 2004, en el cas *Assanidze c. Geòrgia*, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 5. Tengiz Assanidze era alcalde de Batumi i diputat del Consell Suprem de la República autònoma d'Adjària. El demandant fou mantingut en detenció més de tres anys després que el Tribunal Suprem de Geòrgia l'absolgués el 2001. El Tribunal va concloure que el demandant havia estat objecte d'una detenció arbitrària i va dir que l'Estat Georgià havia de garantir la posada en llibertat de l'interessat el més ràpidament possible. Aquesta sentència fou la primera del Tribunal que ordenava un Estat d'alliberar al demandant el més ràpidament possible.

L'Article 8 del Conveni protegeix el dret al respecte de la vida privada i familiar, del domicili i de la correspondència de les persones.

Un Estat no pot interferir en la vida privada d'una persona, però, alhora, té el deure de protegir la integritat moral i física de totes i cadascuna de les persones.

El Tribunal Europeu de Drets Humans ha donat a la protecció de la vida privada i familiar una interpretació força àmplia. Ha considerat, per exemple, que la deportació d'un estranger, la prohibició d'actes homosexuals consentits i privats, el rebuig d'un Estat d'atorgar l'autorització a un detingut per anar al funeral d'un membre de la seva família, o el rebuig d'un Estat de reconèixer la seva veritable filiació paterna a un infant nascut mort constituïen violacions de l'Article 8.

Article 8 :

Tothom té dret al respecte de la seva vida privada i familiar, del seu domicili i de la seva correspondència.

el dret al respecte de la vida privada i familiar

A LA PRÀCTICA,
el dret al respecte de la vida privada i familiar s'aplica, per exemple, a...

... les publicacions que atempten contra la vida privada: els famosos i els membres de famílies reials s'han emparat en l'Article 8 per protegir la seva vida privada de la intrusió dels mitjans de comunicació.

El 2004, en el cas *von Hannover c. Alemanya*, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 8. La princesa Carolina de Hannover va adreçar-se diverses vegades, sense èxit, als tribunals alemanys per tal de fer prohibir qualsevol nova publicació d'una sèrie de fotografies aparegudes en els anys 1990 en revistes alemanyes, adduint que aquelles fotografies infringien el seu dret a la protecció de la seva vida privada i el seu dret a controlar l'ús de la seva imatge. El Tribunal va considerar que qualsevol persona, fins i tot si és coneguda del gran públic, ha de poder beneficiar-se d'una « expectativa legítima » de protecció i de respecte de la seva vida privada.

... la guarda i custòdia d'un infant després del divorci: els Estats han de prendre les mesures necessàries per executar una decisió judicial que tingui per objectiu una relació estreta entre pares i fills.

El 2006, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 8 en el cas *von Bajrami c. Albània*. Agim Bajrami es queixava de no haver pogut fer executar una decisió judicial que li conferia la guarda i custòdia de la seva filla que la seva ex-esposa s'havia endut a Grècia després del seu divorci. Després de recordar que el Conveni obliga els Estats a prendre totes les mesures necessàries amb vista a reunir pares i fills en l'execució d'una sentència ferma pronunciada per una jurisdicció interna, el Tribunal va concloure que s'havia violat el dret del demandant al respecte de la seva vida familiar.

Article 9:

*Tothom té dret
a la llibertat de
pensament,
de consciència
i de religió.*

La llibertat de *pensament, de consciència i de religió*

L'Article 9 protegeix la llibertat de pensament, de consciència i de religió de les persones; aquests drets són intangibles, de la mateixa manera que ho són el dret a canviar de religió o de convicció. Tots els sistemes de creences reconeguts gaudeixen de la protecció de l'Article 9.

A LA PRÀCTICA,
*el dret a la llibertat de pensament, de
consciència i de religió inclou...*

... el dret de practicar lliurement la seva religió: els Estats han de respectar aquest dret, protegit per l'Article 9.

El 1993, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 9 en el cas *Kokkinakis c. Grècia*. Minos Kokkinakis, testimoni de Jehovà, fou arrestat més de seixanta vegades per proselitisme.

... la neutralitat de l'Estat: l'Estat no ha d'ingerir-se en els assumptes interns d'una comunitat religiosa.

El 2000, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 9 en el cas *Hassan i Chaush c. Bulgària*. Els demandants, un antic Gran Muftí dels musulmans búlgars i un professor de religió islàmica, es queixaven de la decisió de les autoritats búlgares de canviar els dirigents i els estatuts de la comunitat musulmana. El Tribunal va concloure que hi havia hagut ingerència en l'organització interna de la comunitat musulmana i en el dret dels demandants a la llibertat de religió.

Article 10 :

Tothom té el dret de dir i descriure el que pensa de manera responsable, i de rebre o de comunicar informacions. Aquest dret inclou la llibertat de premsa.

L'Articolo 10 della Convenzione tutela la libertà di espressione, uno dei fondamenti essenziali di una società democratica.

Il media richiedono una protezione particolare, poiché svolgono un ruolo fondamentale nel difendere la libertà di espressione.

Questo articolo protegge anche il diritto di esprimere critiche, di formulare ipotesi o giudizi di valore, nonché il diritto di avere delle opinioni.

La llibertat d'expressió

A LA PRÀCTICA , el dret a la llibertat d'expressió inclou ...

... **la llibertat de la premsa escrita i audiovisual:** sense una premsa lliure i pluralista no hi pot haver una societat democràtica. La llibertat d'expressió garantida per l'Article 10 també és vàlida per les informacions o idees que ofenen, sobten o pertorben l'Estat o un sector qualsevol de la població. Els Estats tenen l'obligació de respectar aquest dret.

El 2008, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 10 en el cas *Lopes Gomes da Silva c. Portugal*. Vicente Jorge Lopes Gomes da Silva, que a l'època dels fets era director del diari Público, fou condemnat per difamació. El Tribunal va recordar en particular que la llibertat d'expressió té una especial importància per la premsa, i que els límits de la crítica admissible són més amplis pel que fa a un polític que actua en la seva qualitat de personatge públic.

Per contra, el 2009, en el cas *Times Newspapers Ltd c. Regne Unit* (Núm. 1 i 2), el Tribunal va concloure que la condemna d'un diari per la publicació d'articles difamatoris arxivats a Internet no constituïa una violació del Conveni.

... **la llibertat d'expressió dels funcionaris:** el Conveni protegeix els funcionaris contra una limitació de la seva llibertat d'expressió en base al deure de lleialtat, llevat que hi hagi circumstàncies excepcionals.

El 1995, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 10 en el cas *Vogt c. Alemanya*. La demandant sostenia que el seu acomiadament de la funció pública a causa de les seves activitats polítiques com a membre del DKP (Partit comunista alemany) havia infringit el seu dret a la llibertat d'expressió. El Tribunal va considerar l'acomiadament de la demandant una sanció desproporcionada.

Article 11 :

Tothom té dret a participar en reunions pacífiques i a crear associacions—inclosos sindicats— i a adherir-s'hi.

L'Article 11 protegeix el dret de les persones a organitzar-se i participar en reunions i manifestacions pacífiques, i garanteix el seu dret a crear o a adherir-se a associacions i sindicats.

Els Estats tenen l'obligació de prendre mesures apropiades per protegir les manifestacions pacífiques lícites; la reglamentació sobre les manifestacions en la via pública no ha de dissuadir els ciutadans d'exercir el seu dret a la llibertat de reunió pacífica.

La llibertat de reunió i d'associació

A LA PRÀCTICA , el dret a la llibertat de reunió i d'associació inclou ...

... la llibertat de reunir-se en el marc d'una associació: els Estats han de garantir aquest dret, protegit per l'Article 11.

El 2007, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 11 en el cas *Ramazanova i altres c. Azerbaidjan*. Els demandants havien fundat l'associació « Ajuda per a la protecció dels drets humans dels residents sense sostre i vulnerables de Bakú » i havien demanat diverses vegades a les autoritats que es registrés la seva organització. El Tribunal va estimar que els retards importants en la inscripció al registre d'aquesta associació no havien complert els terminis legals, i havien comportat la violació del dret dels demandants a la llibertat d'associació.

... la llibertat de reunió pacífica en la via pública (manifestació): els Estats han de garantir la llibertat de reunió pacífica. Per garantir l'ordre públic, l'autorització prèvia dels poders públics és legítima si està prevista per la llei.

El 2007, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 11 en el cas *Mkrtychyan c. Armènia*. Per haver pres part en una manifestació el maig de 2002, Armen Mkrtychyan fou condemnat al pagament d'una multa. Havent constatat que a l'època dels fets la legislació d'Armènia no reglamentava l'organització de manifestacions, el Tribunal va concloure que la ingerència en el dret del demandant a la llibertat de reunió pacífica no estava prevista per la llei.

Article 14:

Tothom gaudeix d'aquests drets, independentment del color de la seva pell, del seu sexe, de la seva llengua, de les seves conviccions polítiques o religioses o dels seus orígens.

Article 1 del Protocol núm. 12 – Prohibició general de la discriminació:

les autoritats públiques no us poden discriminar per motius relacionats, per exemple, amb el color de la vostra pell, el vostre sexe, la vostra llengua, les vostres conviccions polítiques o religioses o els vostres orígens.

Centrem-nos en els nostres drets

La prohibició de la discriminació és essencial per a la protecció dels drets humans. Està estretament vinculada al principi d'igualtat que considera que totes les persones naixen i romanen lliures i iguals en dret i en dignitat. El Protocol núm. 12 al Conveni (prohibició general de la discriminació), que va entrar en vigor l'abril de 2005, també ofereix protecció contra la discriminació.

La prohibició de la discriminació es retroba en tots els instruments internacionals de protecció dels drets humans.

La prohibició de la discriminació

A LA PRÀCTICA, la prohibició de la discriminació s'aplica, per exemple, a ...

... **la discriminació basada en l'orientació sexual:** els Estats han de garantir un tractament igual a totes les persones, sigui quina sigui la seva orientació sexual.

El 2003, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 14 en el cas *Karner c. Àustria*. Siegmund Karner denunciava el fet que els tribunals austríacs havien sentenciat que el dret legal de successió d'un membre de la família a subrogar-se en un contracte de lloguer no era d'aplicació a les parelles homosexuals.

... **la discriminació segons l'origen:** els Estats han de garantir un tractament igual sigui quin sigui l'origen dels individus

En 2007, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 14 en el cas *D.H. c. República Txeca* pel fet d'escolaritzar els infants roms en escoles especials.

... **la discriminació basada en la filiació:** els Estats han de garantir el principi d'igualtat de filiació, especialment pel que fa a la successió.

En 2004, el Tribunal va concloure que s'havia violat l'Article 14 en el cas *Pla i Puncernau c. Andorra*. El cas feia referència a decisions judicials declarant que Antoni Pla Puncernau, en tant que fill adoptiu, no podia heretar de la seva mare ja que no podia ser considerat com « un fill d'un matrimoni legítim i canònic », tal qual precisava el testament de la seva mare.

Recerca d'informació i anàlisi

Manera d'abordar-ho:

aquestes activitats requereixen la recerca d'informació i es poden posar com a deures o exposicions orals per preparar a casa.

El meu país i el CEDH

SITUEM ELS DRETS HUMANS EN EL SEU CONTEXT HISTÒRIC

Cada país té la seva pròpia història sobre drets humans: a Hongria, per exemple, hi va haver l'aixecament dels serfs (1514-1710) que, el 1848, va culminar en una llei que prohibia l'esclavitud i introduïa la llibertat de premsa. Si ens remuntem a l'any 1215, a Anglaterra, la Carta Magna va utilitzar mitjans constitucionals per limitar l'ús tirànic del poder reial. Més recentment, a Europa, trobarem un gran nombre d'exemples de moviments que han fet campanya en favor de la llibertat i dels drets humans.

Dividiu els alumnes en grups i demaneu-los que estudiïn personatges, publicacions, obres d'art, esdeveniments i moviments que hagin contribuït a desenvolupar els drets humans en el vostre país. Podeu demanar a un o més grups que estudiïn la influència exercida per altres països.

Els resultats es poden utilitzar de diverses maneres:

- cada grup presenta els seus resultats a la resta de la classe.
- alguns alumnes poden escriure una dissertació sobre un dels aspectes estudiats pel seu grup.

Organitzeu una exposició sobre els drets humans a la vostra classe i inviteu les altres classes a visitar-la.

ORGANITZACIONS QUE DEFENSEN ELS DRETS HUMANS

És responsabilitat de tots vetllar per tal que els drets humans siguin protegits i fomentats. Tot i que els Estats es comprometen a protegir els drets humans, moltes organitzacions no governamentals (ONG) vetllen a Europa i arreu del món per tal de promoure, desenvolupar i salvaguardar els drets humans.

Demaneu als vostres alumnes que esbrinin quines ONG actuen en aquest àmbit en el vostre país.

Quins són els seus objectius? Què fan? Qui són els seus membres? Hi ha alguna organització de drets humans que actuï a la vostra regió? Seria possible invitar una ONG de drets humans a fer una xerrada davant la classe?

Recerca d'informació i anàlisi

COMPROMISOS INTERNACIONALS EN FAVOR DELS DRETS HUMANS

Examineu els vincles que existeixen entre els drets humans en el vostre país i les organitzacions internacionals.

Es demana als alumnes que treballin en grups i que busquin informació sobre els temes següents:

- ◆ Quan i per què es va adherir el vostre país al Consell d'Europa?
- ◆ Quan va signar i ratificar el vostre país el Conveni Europeu de Drets Humans i quins protocols ha ratificat?
- ◆ Quina és la principal diferència entre la Declaració Universal dels Drets Humans i el Conveni Europeu de Drets Humans?
- ◆ Quan va signar el vostre país la Declaració Universal dels Drets Humans?
- ◆ Quan es va adherir el vostre país a l'Organització de les Nacions Unides? Per quins motius?
- ◆ El vostre país ha signat algun altre instrument important de l'ONU en l'àmbit dels drets humans?
- ◆ Quins són els altres compromisos internacionals del vostre país en matèria de drets humans?

EL VOSTRE PAÍS I EL CONVENI EUROPEU DE DRETS HUMANS

Quins són els efectes en el vostre país de l'aplicació del Conveni Europeu de Drets Humans? Quan un país ratifica el Conveni això comporta conseqüències que tenen un gran abast. Un cop més, aquesta activitat requereix que els alumnes busquin informació sobre els temes següents:

- ◆ Quines institucions estan influenciades pel Conveni Europeu de Drets Humans?
- ◆ Quines institucions són responsables d'assegurar que la població del país gaudeixi dels drets i de les llibertats garantits pel Conveni?

- ◆ Podríeu organitzar una visita de la vostra classe a alguna d'aquestes institucions?
- ◆ En la Constitució del vostre país, quines disposicions són similars als drets atorgats pel Conveni Europeu de Drets Humans?
- ◆ Quin és el nom del jutge del vostre país en el Tribunal Europeu de Drets Humans? Quin és el seu recorregut professional?
- ◆ El Tribunal Europeu de Drets Humans ha jutjat algun cas originat en el vostre país? Quin n'ha estat el resultat?
- ◆ Quines mesures ha pres el vostre país per complir el Conveni, després que es constates una violació?

Existeixen altres convenis i mecanismes del Consell d'Europa que protegeixen els drets de les persones. Quina relació hi ha entre el vostre país i:

- ◆ el Conveni Europeu de Drets Humans ?
- ◆ la Carta Social Europea?
- ◆ el Conveni per a la Prevenció de la Tortura?
- ◆ el Conveni Marc per a la Protecció de les Minories Nacionals?
- ◆ la Comissió Europea contra el Racisme i la Intolerància?

Estudi d'un cas – Anàlisi i aplicació pràctica dels coneixements adquirits

Durada:

30 min (lectura d'un cas pràctic i resposta a les preguntes) i 20 min (correcció, eventualment seguida d'una discussió sobre els temes tractats).

Manera d'abordar-ho:

demaneu als alumnes que treballin en grups reduïts (4-5). Demaneu-los que llegeixin el cas que figura més avall i després que contestin a les preguntes amb l'ajuda de les fitxes teòriques. Cada grup ha d'escollir un portaveu que farà una breu presentació de les respostes.

Mary Williams i la seva imatge a la premsa

Mary Williams és una actriu de cinema amb fama internacional. El 2001, la revista *Star News* va publicar una sèrie d'articles criticant especialment l'actuació de l'actriu en la seva darrera pel·lícula.

La Sra. Williams va presentar una demanda per difamació. Denunciava el contingut dels articles, però també la publicació de fotografies seves adduint que això representava una invasió de la seva vida privada.

Els tribunals del seu país (membre del Consell d'Europa) van considerar que l'article contenia efectivament manifestacions difamatòries sobre la Sra. Williams, i van condemnar la revista al pagament d'una multa de 7 000 €. Per contra, els mateixos tribunals van considerar que la Sra. Williams, com a personatge públic de renom, havia de tolerar la publicació de fotografies que presentaven escenes de la seva vida quotidiana.

Preguntes:

▀ Mary Williams vol apel·lar la sentència dels tribunals quant a la publicació de les fotos.

Pot portar el cas per davant del Tribunal Europeu de Drets Humans? Si la resposta és afirmativa, en quin(s) article(s) del Conveni pot fonamentar la seva demanda?

▀ La revista *Star News*, per part seva, vol apel·lar la seva condemna al pagament d'una multa.

Pot portar el cas al Tribunal Europeu? Si la resposta és afirmativa, quin(s) article(s) del Conveni Europeu de Drets Humans pot invocar?

▀ Redacteu un text de 20 línies sobre el tema següent:

La llibertat d'expressió dels periodistes, té límits?

Estudi d'un cas – Anàlisi i aplicació pràctica dels coneixements adquirits

Durada:

30 min (lectura d'un cas pràctic i resposta a les preguntes) i 20 min (correcció, eventualment seguida d'una discussió sobre els temes tractats).

Manera d'abordar-ho:

demaneu als alumnes que treballin en grups reduïts (4-5). Demaneu-los que llegeixin el cas que figura més avall i després que contestin a les preguntes amb l'ajuda de les fitxes teòriques. Cada grup ha d'escollir un portaveu que farà una breu presentació de les respostes.

Manifestació *pacífica*

El darrer espai verd de la ciutat serà transformat en un aparcament. Deu persones del barri es manifesten pacíficament al parc, dient que necessiten un lloc per relaxar-se i una àrea de jocs per als seus fills.

Arriba la policia i els diu que no estan autoritzats a manifestar-se i els demana que se'n vagin cap a casa seva. Els manifestants s'asseuen al terra i es neguen a moure's. La policia els treu per la força i en fereix alguns.

Preguntes:

- ▀ S'han vulnerat els drets fonamentals dels manifestants? Si la resposta és afirmativa, digueu quins.
- ▀ Poden els manifestants presentar una demanda conjunta al Tribunal Europeu de Drets Humans? Citeu les condicions que s'han de complir per presentar una demanda.
- ▀ En quin(s) article(s) del Conveni podrien basar la seva demanda?

Estudi d'un cas – Anàlisi i aplicació pràctica dels coneixements adquirits

Durada:

30 min (lectura d'un cas pràctic i resposta a les preguntes) i 20 min (correcció, eventualment seguida d'una discussió sobre els temes tractats).

Manera d'abordar-ho:

demaneu als alumnes que treballin en grups reduïts (4-5). Demaneu-los que llegeixin el cas que figura més avall i després que contestin a les preguntes amb l'ajuda de les fitxes teòriques. Cada grup ha d'escollir un portaveu que farà una breu presentació de les respostes.

Lorenzo, *el seu divorci i els seus fills*

El Lorenzo, després de dotze anys de matrimoni, inicia un procediment de divorci. Davant del tribunal, la seva dona no s'oposa a la demanda, però el tribunal triga diversos anys a pronunciar una sentència de divorci.

El Lorenzo desitja mantenir el contacte amb els seus dos fills, però el dret intern no l'autoritza a fer-ho fins que acabi el procediment de divorci.

Preguntes:

- En quin Article es podria basar el Lorenzo per contestar aquesta situació?
- Descriviu les diferents fases per les quals haurà de passar la demanda del Lorenzo, si decideix sotmetre-la al Tribunal Europeu de Drets Humans.

Estudi d'un cas – Anàlisi i aplicació pràctica dels coneixements adquirits

Durada:

30 min (lectura d'un cas pràctic i resposta a les preguntes) i 20 min (correcció, eventualment seguida d'una discussió sobre els temes tractats).

Manera d'abordar-ho:

demaneu als alumnes que treballin en grups reduïts (4-5). Demaneu-los que llegeixin el cas que figura més avall i després que contestin a les preguntes amb l'ajuda de les fitxes teòriques. Cada grup ha d'escollir un portaveu que farà una breu presentació de les respostes.

Roberto i la *detenció*

El 1996, el Roberto fou condemnat a vint anys de presó per diversos furts i robatoris de cotxes. Va romandre en presó preventiva durant sis mesos, abans de ser transferit a la presó d'estat per complir la seva pena un cop la sentència fou ferma.

El Roberto es queixa que la seva detenció preventiva no es va ajustar a dret. A més, denuncia les seves condicions de detenció que considera degradants. Al·lega igualment que les autoritats penitenciàries llegeixen i controlen el seu correu abans de lliurar-li.

Preguntes:

- S'han violat els drets fonamentals del Roberto? Si la resposta és afirmativa, digueu quins?
- Quins són els articles del Conveni Europeu de Drets Humans que el Roberto pot invocar per queixar-se de la seva situació?
- Quins són els criteris que l'advocat del Roberto podria plantejar en relació a les condicions de detenció del seu client?

Estudi d'un cas – Anàlisi i aplicació pràctica dels coneixements adquirits

Durada:

30 min (lectura d'un cas pràctic i resposta a les preguntes) i 20 min (correcció, eventualment seguida d'una discussió sobre els temes tractats).

Manera d'abordar-ho:

demaneu als alumnes que treballin en grups reduïts (4-5). Demaneu-los que llegeixin el cas que figura més avall i després que contestin a les preguntes amb l'ajuda de les fitxes teòriques. Cada grup ha d'escollir un portaveu que farà una breu presentació de les respostes.

Ivan i la perspectiva *de ser deportat*

L'Ivan fou arrestat per la policia en un país veí (membre del Consell d'Europa). Com sigui que els seus documents no estaven en regla, els tribunals van ordenar que fos repatriat al seu país d'origen.

L'Ivan intenta apel·lar aquesta decisió. Al·lega que pertany a una minoria ètnica que és víctima de discriminació en el seu país d'origen i que, si se'l torna a enviar a aquest país, molt probablement serà torturat, o fins i tot mort, sigui per les autoritats oficials, sigui per rebels.

Preguntes:

▀ Pot l'Ivan adreçar-se al Tribunal Europeu de Drets Humans i plantejar una demanda contra el país veí per contestar la decisió de repatriar-lo al seu país d'origen? En quin(s) article(s) del Conveni Europeu de Drets Humans podria fonamentar la seva demanda?

▀ Fins a quin punt podria també presentar una demanda contra el seu país d'origen?

Estudi d'un cas – Anàlisi i aplicació pràctica dels coneixements adquirits

Durada:

Entre 1 h i 1 h 30.

Manera d'abordar-ho:

dividiu la classe en grups de 5 o 6 alumnes, llegiu-los l'escenari següent i inicieu el debat inspirant-vos en les pistes que us proposem a continuació.

El país *imaginari*

«Imagineu-vos que descobriu un nou país, on mai ningú ha viscut i on no hi ha ni lleis ni normes. Vosaltres sereu els colons d'aquesta nova terra. Ignoreu quina posició social ocupareu en aquest nou país.»

▀ Cada alumne, de manera individual, escriu una llista de tres drets que, segons la seva opinió, han de garantir-se a tothom en aquest nou país.

Demaneu als alumnes que comparteixin la seva llista amb el grup i que ho comentin; el grup s'ha de posar d'acord en una llista de 10 drets que, segons ells, són importants. Un cop fet això, s'hauran d'inventar un nom per aquest nou país i l'hauran d'escriure en full gran de paper o una cartolina afegint-hi la llista de drets.

▀ Cada grup presenta la seva llista a la resta de la classe.

A mesura que ho fan, escriuiu tots els drets en una llista global per tota la classe; si hi ha drets que es repeteixen, marqueu-los amb una creu.

Quan tots els grups hagin acabat la seva presentació, demaneu als alumnes que identifiquin els drets que se superposen o que es contradueixen:

- ◆ Podeu racionalitzar la llista global de la classe? I agrupar alguns drets comparables?
- ◆ Fins a quin punt aquesta llista s'apropa a la realitat?

▀ Si potranno in seguito porre delle domande agli studenti sui seguenti argomenti:

- ◆ Durant la realització de l'activitat, ha canviat la idea que teníeu sobre els drets que consideràveu més importants? Hi ha algun dret que ara voldríeu afegir?
- ◆ Els drets humans són universals?
- ◆ I diritti umani sono universali?
- ◆ Hi ha organitzacions de drets humans que siguin actives a la vostra regió?
- ◆ Quins són els seus objectius? A què es dediquen? Qui són els seus membres?

Quiz!

Jugueu i verifiqueu els vostres coneixements

1. A quin any es va adoptar el CEDH?

- ◆ 1948
- ◆ 1950
- ◆ 1959

2. Quants jutges hi ha per país?

- ◆ un jutge
- ◆ depèn del país
- ◆ depèn del cas a tractar

3. Qui pot presentar una demanda?

- ◆ els nacionals de la Unió Europea
- ◆ els nacionals del Consell d'Europa
- ◆ qualsevol persona, independentment de la seva nacionalitat

4. En quin termini s'ha de presentar una demanda després d'haver esgotat les vies internes de recurs?

- ◆ en el termini de 6 mesos a comptar de la darrera decisió de justícia
- ◆ en el termini de 10 anys a comptar dels fets
- ◆ en el termini d'un any a comptar de la darrera decisió de justícia

5. Quin és l'òrgan encarregat de controlar l'aplicació de les sentències del Tribunal ?

- ◆ el Tribunal Europeu de Drets Humans
- ◆ el Comissari de Drets Humans
- ◆ el Comitè de Ministres

6. Quin país no ha signat i ratificat el CEDH ?

- ◆ Turquia
- ◆ Bielorússia
- ◆ Suïssa

7. Quina de les temàtiques següents ja ha estat objecte de sentències del Tribunal ?

- ◆ defensa nacional
- ◆ risc de contaminació química
- ◆ bioètica

8. Quants països europeus no formen part del CEDH ?

- ◆ 0
- ◆ 1
- ◆ 9

9. Qui té l'obligació d'executar les sentències que constaten una violació del Conveni ?

- ◆ els Estats
- ◆ el Comitè de Ministres
- ◆ el Tribunal

10. En quantes llengües diferents es pot presentar una demanda al Tribunal ?

- ◆ 2
- ◆ 47
- ◆ en qualsevol de les llengües oficials dels països membres

1. 1950
2. un jutge
3. qualsevol persona, independentment de la seva nacionalitat
4. en el termini de 6 mesos a comptar de la darrera decisió de justícia
5. el Comitè de Ministres
6. Bielorússia
7. risc de contaminació química
8. 0
9. els Estats
10. en qualsevol de les llengües oficials dels països membres

Respostes al *Quiz!*

Altres instruments de protecció dels drets humans del Consell d'Europa

En el decurs dels anys, el Consell d'Europa ha elaborat altres instruments basats en els drets garantits pel Conveni Europeu de Drets Humans.

■ La Carta Social Europea

La Carta Social Europea (1961), el seu Protocol Addicional (1988) i la Carta Revisada (1996) garanteixen un ventall de drets socials fonamentals. Els drets protegits estan principalment relacionats amb el món laboral (no discriminació, drets sindicals, dret a la protecció social), amb la protecció contra la pobresa i l'exclusió social, i amb el dret a habitatge digne.

■ El Conveni Europeu per a la Prevenció de la Tortura

El Consell d'Europa va adoptar, el 1987, el Conveni Europeu per a la Prevenció de la Tortura i de les Penes o dels Tractaments Inhumans o Degradants. Aquest instrument completa la protecció garantida pel Conveni Europeu de Drets Humans instituint un Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura (CPT), format per experts independents i imparcials, que visiten els llocs de detenció per veure com es tracta els detinguts.

■ El Conveni Marc per a la Protecció de les Minories Nacionals

Es tracta del primer instrument multilateral i jurídicament vinculant que protegeix les minories nacionals en general. El Conveni marc defineix alguns principis que els Estats que el ratifiquen han de respectar, especialment la igualtat davant la llei, diverses mesures per preservar i desen-

volupar les cultures i salvaguardar les identitats, les religions, les llengües minoritàries i les tradicions.

■ La Comissió Europea contra el Racisme i la Intolerància (ECRI)

L'ECRI va ser creada el 1993 per reforçar la lluita contra totes les formes de racisme, de xenofòbia, d'antisemitisme i d'intolerància a escala europea. Aquesta comissió avalua l'eficàcia de les mesures nacionals i internacionals que existeixen en aquest àmbit i fomenta l'actuació a tots els nivells.

■ El Conveni del Consell d'Europa sobre la Lluita contra el Tràfic d'Éssers Humans

El Conveni és un tractat global centrat essencialment en la protecció de les víctimes del tràfic d'éssers humans i la salvaguarda dels seus drets. Té com objectiu la prevenció del tràfic i també perseguir els traficants. El Conveni s'aplica a totes les formes de tràfic, siguin quines siguin les víctimes del mateix (dones, homes o infants) i siguin quines siguin les formes d'explotació: explotació sexual, treball o serveis forçats, etc.

www.human-rights-convention.org
www.echr.coe.int
www.coe.int/socialcharter
www.cpt.coe.int
www.coe.int/monitoring
www.coe.int/ECRI
www.coe.int/commissioner